

Codul de Deontologie Medicala al CMR

30.08.2008

CAPITOLUL I

Domeniul de aplicare si principii generale

Art. 1. - Prezentul cod cuprinde normele de conduita obligatorii in legatura cu exercitiul drepturilor si indatoririlor profesionale ale medicului.

Art. 2. - Prevederile prezentului cod, atat cele ce reamintesc regulile morale pe care orice medic trebuie sa le respecte, cat si cele care privesc aspecte tehnice, precum si comportarea fata de confrati, sunt obligatorii pentru medicii din evidenta Colegiului Medicilor din Romania. Medicii care au activitati in invatamant raspund in respectarea prevederilor prezentului cod de cei pe care ii au in indrumare.

Art. 3. - Sanatatea omului este telul suprem al actului medical. Obligatia medicului consta in a apara sanatatea fizica si mentala a omului, in a usura suferinta, in respectul vietii si demnitatii persoanei umane, fara discriminari in functie de varsta, sex, rasa, etnie, religie, nationalitate, conditie sociala, ideologie politica sau orice alt motiv, in timp de pace, precum si in timp de razboi. Respectul datorat persoanei umane nu inceteaza nici dupa decesul acesteia.

Art. 4. - in exercitarea profesiei sale, medicul acorda prioritate intereselor pacientului, care primeaza asupra oricaror alte interese.

Art. 5. - in exercitarea profesiei sale, medicul este obligat sa respecte drepturile fundamentale ale omului si principiile etice in domeniul biomedical. Colegiul Medicilor din Romania va actualiza periodic prevederile prezentului cod in concordanta cu declaratiile si conventiile la care Romania este parte, privind etica in domeniul biomedical.

Art. 6. - Este interzis medicului, in exercitarea profesiei sale, sa impuna pacientului opiniile sale personale de orice natura ar fi acestea.

Art. 7. - Medicul nu trebuie sa inceteze niciodata, in decursul vietii sale profesionale, sa isi insuseasca achiziitiile stiintei medicale, in scopul imbunatatirii cunostintelor sale medicale.

Art. 8. - Medicul trebuie ca, in conformitate cu abilitatile si cunostintele sale, sa contribuie la informarea obiectiva a publicului si autoritatilor medicale in ceea ce priveste problemele medicale. Medicul care ofera informatii medicale in mass-media trebuie sa verifice modul in care afirmatiile sale sunt facute publice si sa ia atitudine in cazul denaturarii acestora.

CAPITOLUL II

indatoriri generale

SECTIUNEA A

Despre independenta profesionala a medicului si responsabilitate

Art. 9. - Medicul are independenta profesionala absoluta, libertatea absoluta a prescriptiilor si actelor medicale pe care le considera necesare, in limitele competentei sale, si este raspunzator pentru acestea. in cazul limitarii prin constrangeri administrative si/sau economice a independentei sale, medicul nu este raspunzator.

Art. 10. - Medicul nu va garanta vindecarea afectiunii pentru care pacientul i s-a adresat.

Art. 11. - in activitatea medicala ce se desfasoara in echipa (sectii de spital, proces de invatamant medical tip rezidentiat), raspunderea pentru actele medicale apartine sefului echipei, in limitele atributiilor administrative de coordonare, si medicului care efectueaza direct actul medical, in limitele competentei sale profesionale si rolului care i-a fost atribuit de seful echipei. in echipele interdisciplinare, seful echipei se considera a fi medicul din specialitatea in care s-a stabilit diagnosticul major de internare, daca nu exista reglementari speciale care sa prevada altfel.

Art. 12. - incredintarea totala sau partiala a obligatiilor proprii catre alte persoane, in lipsa controlului personal, constituie abatere deontologica.

Art. 13. - Exprimarea consimtamantului informat al pacientului pentru tratament nu inlatura responsabilitatea medicului pentru eventualele greseli profesionale.

SECTIUNEA B

Secretul profesional

Art. 14. - Secretul profesional este obligatoriu, cu exceptia situatiilor prevazute de lege.

Art. 15. - Fac obiectul secretului profesional tot ceea ce medicul, in timpul exercitarii profesiei sale, a aflat direct sau indirect in legatura cu viata intima a bolnavului, a familiei, a apartinatorilor, precum si probleme de diagnostic, prognostic, tratament, diverse circumstante in legatura cu boala. Secretul profesional persista si dupa terminarea tratamentului sau decesul pacientului.

Art. 16. - Secretul profesional trebuie pastrat si fata de apartinatori, daca pacientul nu doreste altfel.

Art. 17. - Secretul profesional trebuie pastrat fata de colegi, cadre sanitare si institutiile medicale care nu sunt

implicate in actul medical al pacientului in cauza.

Art. 18. - in comunicările stiintifice cazurile vor fi in asa fel prezentate incat identitatea bolnavului sa nu poata fi recunoscuta.

Art. 19. - in cazul in care nu este contrar intereselor pacientului, medicul curant va permite accesul mass-media la pacient numai cu acceptul acestuia. Medicii sefi ai unitatilor medicale sunt obligati sa ia toate masurile in asa fel incat accesul mass-media la pacient sa se faca numai cu acceptul medicului curant si al pacientului. Acordarea de informatii cu privire la un anumit caz se poate face numai cu acordul pacientului, al medicului curant si al sefului unitatii medicale.

Art. 20. - Evidentele medicale trebuie pastrate ca materiale secrete profesionale.

SECTIUNEA C

Reguli generale de comportament in activitatea medicala

Art. 21. - Medicul nu poate trata un pacient fara a-l examina medical in prealabil, personal. Numai in cazuri exceptionale, de urgenta sau in cazuri de forta majora (imbolnaviri pe nave maritime aflate in mers, pe avioane in zbor, locuri inaccesibile sau in timp util) se vor da indicatii de tratament prin mijloace de telecomunicatii.

Art. 22. - Medicul poate executa o activitate medicala doar daca are pregatire si practica suficienta pentru aceasta. Aceasta prevedere nu se aplica in cazuri de urgenta vitala, care nu poate fi rezolvata altfel.

Art. 23. - Medicul poate utiliza numai aparate de diagnostic sau tratament autorizate si pentru manuirea carora are pregatire ori suficienta practica.

Art. 24. - Daca in urma examinarii sau in cursul tratamentului medicul considera ca nu are suficiente cunostinte ori experienta pentru a asigura o asistenta corespunzatoare, va solicita un consult, prin orice mijloace, cu alti specialisti sau va indruma bolnavul catre acestia.

Art. 25. - in caz de pericol de moarte iminent, medicul va ramane langa pacient atat timp cat este nevoie de ajutorul lui profesional.

Art. 26. - Pacientul nevindecabil va fi tratat cu aceeasi grija si aceeasi atentie ca si cel care are sanse de vindecare.

Art. 27. - Medicul va informa pacientul asupra bolii acestuia, tratamentului necesar si a sanselor de insanatosire. Medicul va evita sa trezeasca prin comportamentul lui imaginea unei boli mai grave decat este ea in realitate.

Art. 28. - Medicul va pastra o atitudine de stricta neutralitate si neamestec in problemele familiale ale bolnavului, exprimandu-si parerea numai daca este solicitat si numai daca interventia este motivata de interesul sanatatii bolnavului.

Art. 29. - Medicul nu trebuie sa se implice in problemele legate de interesele materiale din familia bolnavului sau.

SECTIUNEA D

Obligativitatea acordarii asistentei medicale

Art. 30. - Medicul care se gaseste in prezenta unui bolnav sau ranit in pericol are obligatia sa ii acorde asistenta la nivelul posibilitatilor momentului si locului ori sa se asigure ca cel in cauza primeste ingrijirile necesare.

Art. 31. - in caz de calamitati naturale sau accidentari in masa, medicul este obligat sa raspunda la chemare, chiar sa isi ofere de bunavoie serviciile medicale imediat ce a luat cunostinta despre eveniment.

Art. 32. - Medicul poate refuza acordarea de ingrijiri de sanatate din motive personale sau profesionale temeinice, indrumand pacientul spre alte surse de ingrijire medicala, cu exceptia situatiilor de urgenta. Medicul este obligat sa puna la dispozitie confratelui care preia pacientul toate informatiile medicale referitoare la caz.

SECTIUNEA E

intretinerea si folosirea cunostintelor profesionale.

Educatia medicala continua

Art. 33. - Medicii au datoria de a-si perfectiona continuu cunostintele profesionale.

Art. 34. - in folosirea unor metode terapeutice noi trebuie sa primeze interesul pacientului, iar acestea nu pot fi utilizate decat dupa evaluarea raportului risc-beneficiu.

SECTIUNEA F

Integritatea si imaginea medicului

Art. 35. - Medicul trebuie sa fie model de comportament etico-profesional, contribuind la cresterea nivelului sau profesional si moral, a autoritatii si prestigiului profesiei medicale pentru a merita stima si increderea pacientilor si a colaboratorilor.

Art. 36. - Medicul nu trebuie sa se foloseasca de un mandat electiv, o functie administrativa sau de alte

autoritati pentru a-si creste clientela.

Art. 37. - Medicul poate folosi numai titlul la care are dreptul, conform pregatirii sale profesionale.

Art. 38. - Informarile privind serviciile medicale sunt acceptate, cu conditia sa fie corecte, si se pot referi la:

a) sediul profesional, orele de functionare, conducerea institutiei medicale;

b) specialitatea si titlul medicului;

c) metodele de diagnostic si tratament folosite. Aceste informatii trebuie sa se refere numai la metode de diagnostic si tratament fundamentate stiintific si acceptate in lumea medicala. Nu trebuie sa contina informatii eronate sau care ar putea induce pacientii in eroare;

d) tarifele percepute.

Aceste informatii nu trebuie sa induca pacientilor impresia ca neapelarea la serviciile medicului respectiv le poate pune in pericol starea de sanatate fizica sau psihica.

Art. 39. - Medicul nu poate face reclama unor medicamente sau bunuri medicale de consum. Mentionarea denumirii unor medicamente sau bunuri medicale in cuprinsul unor articole, carti, facuta in scop stiintific, nu se considera reclama.

Art. 40. - Medicul nu trebuie sa faca propaganda in mediile nemedicale sau chiar medicale unor procedee de diagnostic ori tratament insuficient probate, fara sa sublinieze si rezervele ce se impun.

Art. 41. - Este contrara eticii intelegerea dintre doi medici, intre medic si farmacist sau intre medic si un cadru auxiliar pentru obtinerea de avantaje materiale.

Art. 42. - Este interzisa medicului practician implicarea in distribuirea unor remedii, aparate sau produse medicamentoase autorizate ori neautorizate.

Art. 43. - Este interzisa practicarea de catre medic a unor activitati care dezonoreaza profesia medicala. Orice medic trebuie sa se abtina, chiar in afara vietii profesionale, de la acte de natura sa duca la desconsiderarea acesteia.

Art. 44. - Medicul nu poate fi obligat sa isi exercite profesia in conditii ce ar putea compromite calitatea ingrijirilor medicale si a actelor sale profesionale, cu exceptia urgentelor medico-chirurgicale vitale.

Art. 45. - Medicul nu poate propune sau aplica pacientului ca benefice ori lipsite de riscuri remedii sau procedee iluzorii ori insuficient probate. Orice practica nestiintifica este interzisa.

Art. 46. - Este interzisa acordarea de facilitati, colaborarea sau sprijinirea oricarei persoane care practica ilegal medicina. Medicul are obligatia de a sesiza existenta unor astfel de situatii colegiului teritorial al medicilor.

SECTIUNEA G

Onorarii si atragerea bolnavilor

Art. 47. - Este interzisa emiterea oricarui document medical care ar aduce pacientului un avantaj material nejustificat sau ilicit.

Art. 48. - Este interzisa medicului practicarea concurentei neloiale, inclusiv prin practicarea unor tarife minimale, vadit disproportionate fata de costul real al serviciului medical, in scopul atragerii clientelei. Este admis serviciul gratuit in scopuri filantropice, cu informarea colegiului teritorial al medicilor cel mai tarziu la 3 zile dupa acordarea asistentei medicale.

CAPITOLUL III

indatoriri fata de bolnavi

SECTIUNEA A

Respectarea drepturilor persoanei

Art. 49. - Medicul trebuie sa respecte dreptul persoanei in privinta optiunii libere asupra medicului sau curant si chiar sa faciliteze aceasta posibilitate.

Art. 50. - Un medic care este solicitat sau are obligatia sa examineze o persoana privata de libertate ori sa dea ingrijiri in mediu carceral nu poate nici direct, nici indirect, fie si numai prin simpla prezenta, sa cautioneze sau sa favorizeze atingerea integritatii fizice ori psihice a vreunui detinut, inclusiv a demnitatii acestuia. Daca medicul constata ca persoana privata de libertate a suportat maltratari, are obligatia sa informeze autoritatea judiciara.

SECTIUNEA B

Relatia cu pacientul

Art. 51. - Exercitarea profesiei medicale nu trebuie facuta impersonal, ci incercand stabilirea unei relatii umane cu pacientul, pentru ca, la nevoie, compasiunea din partea medicului sa nu para un act formal.

Art. 52. - Este interzis ca medicul curant sa intretina relatii sexuale cu pacientii sai sau sa-i supuna pe acestia unor acte degradante pentru fiinta umana.

Art. 53. - Medicul trebuie sa dea dovada de diligenta maxima in stabilirea diagnosticului, tratamentului adecvat si in evitarea complicatiilor previzibile la pacientul aflat in ingrijirea sa.

Art. 54. - Prescripțiile medicale trebuie formulate cât mai clar, medicul asigurându-se că a fost înțeles complet de către bolnav și anturajul acestuia, mergând până la încercarea de a supraveghea executarea tratamentului.

Art. 55. - Din momentul în care a răspuns unei solicitări, medicul este automat angajat moral să asigure bolnavului în cauză îngrijiri conștiincioase și devotate, inclusiv prin trimiterea pacientului la o unitate medicală sau la un specialist cu competențe superioare.

Art. 56. - Medicul curant are obligația de a face toate demersurile medicale pentru a facilita pacientului sau obținerea drepturilor sale ce decurg din starea de boală.

Art. 57. - În caz de război, cataclisme, epidemii și atentate, medicul nu are dreptul să își abandoneze bolnavii, cu excepția unui ordin formal al unei autorități competente în conformitate cu legea.

SECȚIUNEA C Consimțământul

Art. 58. - Pentru orice intervenție medicală diagnostică sau terapeutică este necesar consimțământul informat al pacientului.

Art. 59. - Consimțământul pacientului va fi exprimat în condițiile legii.

Art. 60. - Consimțământul va fi dat după informarea pacientului asupra diagnosticului, prognosticului, alternativelor terapeutice, cu riscurile și beneficiile acestora.

Art. 61. - În situația pacienților minori, incompetenți sau care nu își pot exprima voința, consimțământul va aparține reprezentanților legali. Dacă medicul curant apreciază că decizia reprezentantului legal nu este în interesul pacientului, se constituie o comisie de arbitraj de specialitate pentru a evalua cazul și a lua decizia.

Art. 62. - În situații de urgență, când este pusă în pericol viața pacientului, iar acesta nu își poate exprima voința și rudele sau reprezentanții legali nu pot fi contactați, consimțământul este implicit, iar medicul va face tot ceea ce este posibil pentru salvarea pacientului, urmând ca informarea acestuia să se facă ulterior.

Art. 63. - Prognosticul grav va fi împărtășit pacientului cu prudență și tact, ținându-se cont de starea psihică a acestuia. Prognosticul va fi dezvăluit și familiei doar dacă pacientul consimte la aceasta. În cazul în care se consideră că dezvăluirea prognosticului infaust va dauna pacientului sau atunci când acesta nu dorește să afle, prognosticul poate fi dezvăluit familiei.

SECȚIUNEA D Probleme ale îngrijirii minorilor

Art. 64. - Medicul trebuie să fie apărătorul intereselor medicale ale copilului bolnav atunci când apreciază că starea de sănătate a copilului nu este bine înțeleasă sau nu este suficient de bine protejată de anturaj.

Art. 65. - Dacă medicul apreciază că un minor este victima unei agresiuni sau privațiuni, are obligația de a-l proteja uzând de prudență și anunțând autoritatea competentă.

SECȚIUNEA E Eliberarea de documente

Art. 66. - Este interzisă eliberarea pentru bolnav a unor certificate de competență sau a unor rapoarte tendențioase. Orice act medical va oglindi realitatea obiectivă.

Art. 67. - Medicul poate emite certificate, atestate și documente permise de lege, pe baza propriilor sale constatări și a examenelor necesare în acest scop. Este interzis ca informațiile medicale să fie prezentate deformat sau ascunse. Documentele medicale vor respecta forma prevăzută de lege. Documentele medicale nu trebuie să conțină mai multe date decât este necesar scopului pentru care acestea sunt întocmite și eliberate.

Art. 68. - Persoana la care se referă documentul medical emis are dreptul de a fi informată cu privire la conținutul acestuia.

CAPITOLUL IV îndatoriri față de public

Art. 69. - Medicul chemat într-o familie ori colectivitate trebuie să se îngrijească de respectarea regulilor de igienă și de profilaxie. El va semnala bolnavului și anturajului responsabilitatea ce revine acestora față de ei înșiși, dar și față de comunitate și colectivitate.

Art. 70. - Medicul are obligația morală de a aduce la cunoștință organelor competente orice situație de care află și care reprezintă un pericol pentru sănătatea publică.

CAPITOLUL V Relațiile medicului cu colegii și colaboratorii, consultul medical,

reguli de comportare cu alti profesioniști din sfera sanitară,
obligatii fata de Colegiul Medicilor din Romania

SECTIUNEA A

Relatiile medicului cu colegii si colaboratorii. Confraternitatea

Art. 71. - Medicul va trebui sa isi trateze confratii asa cum ar dori el insusi sa fie tratat de ei. in baza spiritului de corp, medicii isi datoreaza asistenta morala.

Art. 72. - Schimbul de informatii intre medici privind pacientii trebuie sa se faca obiectiv si in timp util, in asa fel incat asistenta medicala a pacientilor sa fie optima.

Art. 73. - Daca un medic are neintelegeri cu un confrate, trebuie sa prevaleze concilierea potrivit Statutului Colegiului Medicilor din Romania.

Art. 74. - Este interzisa raspandirea de comentarii ce ar putea sa prejudicieze reputatia profesionala a unui confrate. Medicii trebuie sa ia apararea unui confrate atacat pe nedrept.

Art. 75. - Constitue incalcare a regulilor etice blamarea si defaimarea colegilor (critica pregatirii sau activitatii lor medicale) in fata bolnavilor, apartinatorilor, a personalului sanitar etc., precum si orice expresie sau act capabil sa zdruncine increderea in medicul curant si autoritatea acestuia.

Art. 76. - Atunci cand un medic ia cunostinta despre greseli etice sau profesionale care aduc atingere imaginii profesiei, comise de catre un coleg, trebuie sa ia atitudine cu tact, incercand sa discute problema cu confratele in cauza. Daca aceasta nu da rezultate, medicul are obligatia sa discute cazul in cadrul Colegiului Medicilor din Romania, inainte de a se adresa autoritatilor competente.

SECTIUNEA B

Consultul medical

Art. 77. - Ori de cate ori medicul considera necesar sa ceara parerea unui coleg pentru elucidarea diagnosticului, formularea planului terapeutic sau a indicatiei unei interventii, acesta va propune, de acord cu bolnavul sau apartinatorii lui si tinand cont de preferintele acestuia, un consult cu alti confrati.

Art. 78. - Consultul este organizat de medicul curant si este recomandabil ca medicii chemati pentru consult sa examineze bolnavul in prezenta medicului curant. Apoi medicii se retrag pentru a discuta cazul. Dupa ce au cazut de acord, medicul curant comunica bolnavului sau apartinatorului rezultatul consultului. Daca exista divergente de pareri, se va proceda, dupa caz, la completarea examenilor, internarea in spital, largirea consultului prin invitarea altor specialisti etc.

Art. 79. - in consultul medical se va pastra o atmosfera de stima si respect reciproc, nu se va manifesta superioritate fata de medicul curant. Discutia cazului si observatiile critice nu se vor face in fata bolnavului sau a altor persoane straine, chiar daca este vorba de medici subordonati.

Art. 80. - Un medic care a fost chemat pentru un consult nu trebuie sa revada ulterior pacientul din proprie initiativa si fara aprobarea medicului curant.

Art. 81. - in cazul colaborarii mai multor medici pentru examinarea sau tratamentul aceluiasi pacient, fiecare practician isi asuma responsabilitatea personala. Este interzis transferul de sarcini si responsabilitati privind indicatiile de investigatii, prescrierea de medicamente sau concedii medicale catre alti medici care nu au participat la consultul medical.

Art. 82. - Daca in urma unui consult avizul celor chemati difera fundamental de cel al medicului curant, pacientul trebuie informat. Medicul curant este liber sa se retraga daca parerea medicilor chemati la consult prevaleaza in opinia pacientului sau a anturajului acestuia.

Art. 83. - Pacientul aflat in tratamentul unui coleg poate fi asistat de orice confrate pentru probleme incidente urgente, cu informarea prealabila sau ulterioara a medicului.

Art. 84. - Daca propunerea pentru un consult medical vine din partea pacientului sau a anturajului acestuia, medicul are obligatia organizarii modalitatii de consult. in cazul in care medicul curant nu este de acord, se poate retrage fara explicatii. in urma consultului se va redacta un document semnat de participanti. Daca documentul nu este redactat, se considera ca participatii la consult sustin punctul de vedere al medicului curant.

SECTIUNEA C

Raporturi cu alti profesioniști sanitari

Art. 85. - Medicii vor avea raporturi bune, in interesul pacientilor, cu ceilalti profesioniști din domeniul medical.

SECTIUNEA D

Obligatii fata de Colegiul Medicilor din Romania

Art. 86. - Medicii membri ai Colegiului Medicilor din Romania trebuie sa sustina organizatia din toate punctele de

vedere.

Art. 87. - Medicul aflat in ancheta profesionala este obligat sa colaboreze cu persoanele desemnate de colegiu si sa furnizeze toate datele solicitate in vederea incheierii investigatiei in cel mult 14 zile de la solicitare.

CAPITOLUL VI Situatii speciale

SECTIUNEA A Reguli privind cercetarea medicala pe subiecti umani

Art. 88. - Cercetarea medicala pe subiecti umani se face cu respectarea prevederilor conventiilor si declaratiilor internationale la care Romania este parte semnatară.

Art. 89. - Medicul implicat in cercetarea biomedicala are datoria de a promova si proteja viata, sanatatea, intimitatea si demnitatea subiectilor umani care participa la cercetare.

Art. 90. - in desfasurarea cercetarii medicale pe subiecti umani trebuie acordata o protectie deosebita populatiilor vulnerabile, cum ar fi:

- a) persoane dezavantajate din punct de vedere economic si medical;
- b) persoane care nu isi pot da consimtamantul pentru participarea intr-o cercetare medicala (minori, persoane incompetente, persoane care datorita starii lor nu isi pot exprima vointa);
- c) persoane care sunt susceptibile a-si da consimtamantul sub presiune (de exemplu, persoane in detentie, militari);
- d) persoane care nu beneficiaza personal din cercetare;
- e) persoane pentru care cercetarea medicala este combinata cu ingrijirea medicala.

Art. 91. - in cercetarea pe subiecti umani, binele individului primeaza asupra binelui societatii in general si al stiintei.

Art. 92. - Cercetarea medicala in scopul progresului medical trebuie sa se faca doar in ultima instanta pe subiecti umani. Aceasta trebuie sa se efectueze in conformitate cu datele stiintifice existente, cu alte surse relevante de informare si cu datele obtinute din experimentarea pe animale, atunci cand aceasta este posibila.

Art. 93. - Principalul scop al cercetarii medicale pe subiecti umani este de a imbunatati metodele profilactice, diagnostice si de tratament, intelegerea etiologiei si a patogenzei unei afectiuni.

Art. 94. - Nu se poate intreprinde nici o cercetare pe o persoana, decat daca sunt intrunite cumulativ urmatoarele conditii:

- a) nu exista nici o metoda alternativa la cercetarea pe fiinte umane, de eficacitate comparabila;
- b) riscurile la care se poate expune persoana nu sunt disproportionale in comparatie cu beneficiile potentiale ale cercetarii;
- c) proiectul de cercetare a fost aprobat de instanta competenta dupa ce a facut obiectul unei examinari independente asupra pertinentei sale stiintifice, inclusiv al unei evaluari a importantei obiectivului cercetarii, precum si al unei examinari pluridisciplinare a acceptabilitatii sale pe plan etic;
- d) persoana pe care se fac cercetari este informata asupra drepturilor sale si asupra garantiilor pentru protectia sa;
- e) exista consimtamantul participantilor.

Art. 95. - Protocolul cercetarii trebuie sa fie evaluat de o comisie de etica, formata din persoane independente fata de cercetatori sau sponsori. Comisia de etica ce efectueaza evaluarea proiectului trebuie sa fie informata cu privire la desfasurarea cercetarii si are dreptul de a monitoriza cercetarile in derulare.

Art. 96. - Cercetarea medicala pe subiecti umani trebuie sa fie efectuata numai de catre persoane calificate in acest sens. Aceasta persoana are responsabilitatea privind subiectii implicati in cercetare, chiar daca acestia si-au exprimat consimtamantul informat pentru participare.

Art. 97. - Experimentul clinic (cercetarea fara scop terapeutic) este admisibil din punct de vedere etic daca nu comporta nici un risc serios previzibil. Cercetatorii care conduc experimentul clinic sunt obligati sa il intrerupa daca apare pericolul vatamarii sanatatii subiectului sau cand acesta cere sistarea experimentului. Cercetarea medicala pe subiecti umani se poate derula doar daca potentialele beneficii sunt superioare riscurilor.

Art. 98. - Impunerea cu forta sau prin inducerea in eroare a experimentului pe om constituie o grava incalcare a principiilor eticii medicale. Participarea subiectilor umani in cercetare se poate face numai voluntar si numai dupa ce acestia au fost informati adecvat cu privire la: scopurile, metodele cercetarii, riscurile si beneficiile anticipate. De asemenea, subiectii trebuie informati ca se pot retrage oricand din cercetare, fara ca acest lucru sa ii prejudicieze in vreun fel. Consimtamantul informat al participantilor trebuie luat cu respectarea prevederilor legale.

Art. 99. - Refuzul unui pacient de a participa intr-o cercetare nu trebuie sa influenteze calitatea relatiei medic-pacient.

Art. 100. - in cazul minorilor, consimtamantul va fi obtinut de la aparinatori sau de la reprezentantul legal, fiind necesar si acceptul minorului de a participa in cercetare. Este necesar un maximum de prudenta in a utiliza minorii in experimentele medicale si numai daca riscurile sunt minime.

Art. 101. - in cazul persoanelor incompetente sau incapabile de a-si exprima vointa, consimtamantul va fi obtinut de la aparinatori sau de la reprezentantii legali.

Art. 102. - Includerea in cercetarea medicala a subiectilor incompetenti sau care nu isi pot exprima vointa se va face numai atunci cand cercetarea nu poate fi efectuata folosindu-se persoane competente (conditia fizica sau

psihica ce impiedica obtinerea consimtamantului informat este o caracteristica necesara a populatiei incluse in studiu) si numai daca riscurile sunt minore.

Art. 103. - Medicul trebuie sa ia toate masurile necesare pentru protejarea intimitatii subiectilor participanti in cercetare, pentru pastrarea confidentialitatii informatiilor despre subiecti, si trebuie sa minimalizeze pe cat posibil impactul cercetarii asupra integritatii fizice, mentale si a personalitatii acestora.

Art. 104. - Cercetarile facute in scop terapeutic constituie aplicarea pentru prima data la om a unor procedee medicale sau chirurgicale si se vor face exclusiv in scop curativ. in asemenea cercetari trebuie sa existe o proportionalitate justa, in favoarea bolnavului, intre riscurile procedeeului nou si gravitatea cazului; pericolele posibile ale procedeeului nou sa nu intreaa in gravitate evolutia probabila a bolii de baza sau a tratamentelor cunoscute si aplicate pana in prezent.

Art. 105. - Folosirea unui placebo in cercetari medicale combinate cu ingrijirea pacientilor este admisa numai atunci cand nu exista metode profilactice, diagnostice sau terapeutice demonstrate pentru subiectii participanti ori atunci cand pacientii care primesc placebo nu sunt expusi unor riscuri suplimentare.

Art. 106. - Participantii intr-o cercetare medicala trebuie sa aiba acces la beneficiile rezultate din aceasta, dupa incheierea cercetarii.

Art. 107. - Publicarea rezultatelor unei cercetari medicale pe subiecti umani se va face cu respectarea acuratetei datelor si numai in conditiile in care sunt respectate normele etice nationale si internationale care guverneaza cercetarea medicala pe subiecti umani.

Art. 108. - Se interzice provocarea de imbolnaviri artificiale unor oameni sanatosi, din ratiuni experimentale.

Art. 109. - in toate cazurile de cercetari clinice, pentru verificarea pe om a eficacitatii unor metode de diagnostic sau de tratament se va respecta riguros conditia consimtamantului voluntar al subiectului.

Art. 110. - Experimentarea umana trebuie sa respecte un numar de reguli:

- a) sa fie precedata de o serioasa experimentare pe animal;
- b) subiectul sa accepte voluntar, sa fie major, in stare de libertate si perfect informat despre riscuri;
- c) in cazul unor maladii incurabile, la subiecti in stadiul terminal, remediu nu trebuie sa provoace suferinta suplimentare si sa existe sanse rezonabile de a fi util;
- d) nu pot fi experimentate remedii care ar altera psihicul sau constiinta morala.

Art. 111. - Se interzice orice activitate terapeutica sau experimentală pe om din simple ratiuni de orgoliu profesional ori stiintific, de al carei rezultat nu poate beneficia majoritatea indivizilor sau care lezeaza principiile culturale ori morale ale comunitatii.

Art. 112. - Experimentele privind clonarea fiintei umane sunt interzise.

SECTIUNEA B

Exercitiul medicinei de expertiza judiciara

Art. 113. - Subiectul va fi informat in prealabil despre sensul examinarii, de catre expertul care nu a avut niciodata nici o relatie de un gen oarecare cu cel expertizat, ceea ce i-ar putea influenta rationamentele. in acest din urma caz expertul are obligatia de a se recuza, informand forurile competente cu privire la motivele recuzarii.

Art. 114. - Expertizatul il poate recuza pe expert, acesta trebuind sa se supuna dorintei expertizatului.

Art. 115. - Raportul final nu va contine decat elemente de raspuns la chestiunile puse in decizia de numire a expertului. in rest, expertul este supus secretului profesional.

SECTIUNEA C

Exercitiul medicinei private

Art. 116. - Este interzis unui medic sa isi incredinteze propriul cabinet unui coleg pentru a fi administrat. Exceptie face situatia in care medicul titular este plecat din localitate din motive bine intemeiate (concedii de odihna, de boala, postnatale, stagii de pregatire in alte localitati sau in strainatate), cand se va utiliza licenta de inlocuire acordata de Colegiul Medicilor din Romania.

Art. 117. - in cabinetele de grup, exercitiul profesiei ramane personal, pentru a se putea asigura, pe de o parte, independenta profesionala, iar pe de alta parte, raspunderea profesionala individuala completa. Libertatea de optiune pentru un anumit medic trebuie asigurata si respectata.

Art. 118. - Orice fel de asociere intre medici trebuie sa faca obiectul unui contract scris ce trebuie sa respecte independenta profesionala a fiecaruia. Actul trebuie obligatoriu comunicat consiliului colegiului teritorial, pentru ca acesta sa isi dea avizul din toate punctele de vedere.

Art. 119. - Angajamentul profesional al medicului nu poate depasi competenta profesionala, capacitatea tehnica si de dotare a cabinetului ori baza materiala afectata, inclusiv prin conventii sau colaborari ferme cu alte unitati sanitare.

SECTIUNEA D

Atentarea la viata si integritatea fizica a bolnavului. Eutanasia

Art. 120. - Medicul trebuie sa incerce reducerea suferintei bolnavului incurabil, asigurand demnitatea

muribundului.

Art. 121. - Se interzice cu desavarsire eutanasia, adica utilizarea unor substante sau mijloace in scopul de a provoca decesul unui bolnav, indiferent de gravitatea si prognosticul bolii, chiar daca a fost cerut insistent de un bolnav perfect constient.

Art. 122. - Medicul nu va asista sau indemna la sinucideri ori autovatamari prin sfaturi, recomandari, imprumutarea de instrumente, oferirea de mijloace. Medicul va refuza orice explicatie sau ajutor in acest sens.

Art. 123. - Nici o mutilare nu poate fi practicata fara o justificare medicala evidenta, serios documentata si fara consimtamantul informat al pacientului, cu exceptia situatiilor de urgenta cu risc vital.

Art. 124. - Prin actele sale profesionale, de investigare sau terapeutice, medicul nu trebuie sa supuna pacientul nici unui risc nejustificat, chiar daca exista cererea expresa a acestuia din urma.

Art. 125. - intreruperea de sarcina poate fi practicata in cazurile si in conditiile prevazute de lege. Orice medic este liber sa refuze fara explicatii cererea de intrerupere voluntara a sarcinii.

CAPITOLUL VII1

PUBLICITATEA SI RECLAMA

Art.1251 (1) Publicitatea formelor de exercitare a profesiei este destinata sa asigure publicului informatii cu privire la activitatea desfasurata de acestea. Publicitatea trebuie sa fie veridica, neinselatoare, sa respecte secretul profesional si sa fie realizata cu demnitate si prudenta.

(2) Indiferent de mijlocul de publicitate utilizat, toate mentiunile laudative sau comparative si toate indicatiile referitoare la identitatea pacientilor sunt interzise.

(3) Mijloacele de publicitate a formelor de exercitare a profesiei nu pot fi folosite ca reclama in scopul dobandirii de clientela.

Art.1252 (1) Formele de exercitare a profesiei de medic pot utiliza una sau mai multe mijloace de publicitate, respectiv:

- a) plasarea unei firme;
- b) anunturi de publicitate potrivit prezentului Cod de deontologie;
- c) anunturi si mentiuni in anuare si carti de telefon;
- d) invitatii, brosure si anunturi de participare la conferinte, colocvii, etc. profesionale si de specialitate;
- e) corespondenta profesionala si carti de vizita profesionale;
- f) adresa de Internet.

(2) Nu este permisa utilizarea urmatoarelor mijloace de publicitate:

a) oferirea serviciilor prin prezentare proprie sau prin intermediar la domiciliul sau resedinta unei persoane, sau intr-un loc public;

b) propunerea personalizata de prestari de servicii efectuata de o forma de exercitare a profesiei, fara ca aceasta sa fi fost in prealabil solicitata in acest sens, indiferent daca aceasta este facuta sau nu in scopul racolarii de pacienti;

c) acordarea de consultatii medicale realizate pe orice suport material precum si prin orice alt mijloc de comunicare in masa, inclusiv prin emisiuni radiofonice sau televizate, cu exceptia acelor avizate de Colegiul Medicilor din Romania sau de alte organisme acreditate de acesta in acest scop.

(3) in cadrul aparitiilor in mediile de informare medicul va putea prezenta procedee de diagnostic si tratament, tehnici medicale specifice ori alte procedee si mijloace de investigare dar nu va putea folosi acest prilej pentru a si face reclama pentru sine sau pentru orice alta firma implicata in productia de medicamente sau dispozitive medicale.

Art.1253 (1) Firma trebuie sa aiba dimensiunile maxime de 40 X 80 cm si va fi amplasata la intrarea imobilului si/sau a spatiului ocupat in care forma de exercitare a profesiei isi are sediul profesional principal sau secundar, ori birou de lucru.

(2) Firma cuprinde urmatoarele mentiuni:

Colegiul Medicilor din Romania;

structura teritoriala a CMR;

denumirea formei de exercitare a profesiei;

mentiuni privind identificarea sediului (etaj, apartament);

mentiuni privind titlurile profesionale, academice, stiintifice, specialitatile si competentele medicale;

mentiuni privind: sediul principal, sediul secundar.

Art.1254 (1) Formele de exercitare a profesiei pot publica anunturi in mica sau in marea publicitate.

(2) Anunturile publicate in anuarele profesionale privesc activitatea formelor de exercitare a profesiei, numele si principalele specialitati si competente in care medicii isi desfasoara activitatea precum si programul de activitate.

Art. 1255 - (1) Corespondenta formei de exercitare a profesiei poate cuprinde:

numarul de telefon, fax, adresa de Internet si adresa electronica (e-mail);

indicarea sediului principal si, dupa caz, a sediului secundar si sau a altui loc de munca;

specialitatile si competentele medicale;

titlurile academice, stiintifice sau profesionale;

sigla formei respective de exercitare a profesiei;

(2) Cartile de vizita profesionale ale medicului ce isi desfasoara activitatea in cadrul formei respective de exercitare a profesiei pot cuprinde mentiunile permise corespondentei, precum si calitatea medicului in forma de exercitare a profesiei.

Art. 1256 - (1) Medicii precum si formele de exercitare a profesiei pot avea adresa proprie de Internet, care poate cuprinde mentiuni referitoare la activitatea desfasurata, precum si cele permise corespondentei.

(2) Continutul si modul de prezentare a adresei de Internet trebuie sa respecte demnitatea si onoarea profesiei, precum si secretul profesional.

(3) Adresa de Internet nu poate cuprinde nici o intercalare cu caracter de reclama sau mentiune publicitara pentru un produs sau serviciu diferit de activitatile pe care are dreptul sa le furnizeze medicul sau respectiva forma de exercitare a profesiei.

(4) Adresa de Internet nu poate contine legaturi catre alte adrese de Internet (/ /n/f-uri) al caror continut ar fi contrar principiilor esentiale ale profesiei de medic.

(5) Pentru realizarea obiectivelor mentionate la alineatul (4), medicul sau forma de exercitare a profesiei detinatoare a adresei de Internet trebuie sa asigure in mod regulat vizitarea si evaluarea paginilor proprii si a paginilor la care este permis accesul pe baza legaturilor realizate prin intermediul adresei proprii si trebuie sa dispuna fara intarziere eliminarea lor, daca continutul si forma acestora sunt contrare principiilor esentiale privind exercitarea profesiei de medic.

CAPITOLUL VII

Dispozitii diverse

Art. 126. - in domenii specifice ale unor specialitati medicale, la propunerea comisiilor de specialitate, Consiliul national al Colegiului Medicilor din Romania poate adopta norme de detaliere ce vor fi publicate ca anexe si care fac parte integranta din prezentul cod.

Art. 127. - in situatia unei actiuni disciplinare impotriva sa, medicul trebuie sa fie sincer in toate declaratiile pe care le face. Invocarea secretului profesional nu trebuie sa impiedice instruirea disciplinara in curs. Declaratiile inexacte facute deliberat vor fi considerate drept abateri grave.

Art. 128. - Orice medic care inceteaza exercitiul profesiei are obligatia de aduce acest fapt la cunostinta Colegiului Medicilor din Romania.

Art. 129. - Prezentul cod a fost aprobat de Adunarea generala nationala in sedinta din data de 25 martie 2005 si intra in vigoare la data publicarii in Monitorul Oficial al Romaniei, Partea I